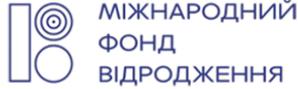




АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА

Головування Німеччини у Раді ЄС

СИЛЬНІША ЄВРОПА
ТА ШАНСИ ДЛЯ УКРАЇНИ



ГОЛОВУВАННЯ НІМЕЧЧИНИ У РАДІ ЄС: СИЛЬНІША ЄВРОПА ТА ШАНСИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Аналітична записка програми Європейських студій Ради зовнішньої політики "Українська призма" в рамках проекту Інституційного розвитку аналітичних центрів за підтримки Посольства Швеції в Україні, Ініціативи відкритого суспільства для Європи (OSIFE) та Міжнародного фонду «Відродження».

Автор:

Марія Коваль-Гончар, програма Європейських студій Ради зовнішньої політики "Українська призма"

© Рада зовнішньої політики "Українська призма", 2020
www.prismua.org

ЗМІСТ

4	ВСТУП
8	ПРІОРИТЕТИ ГОЛОВУВАННЯ ФРН У РАДІ ЄС
15	ЗОВНІШНІ ПРІОРИТЕТИ ФРН У РАДІ ЄС
19	ПРОГРАМА ТРІО ГОЛОВУВАНЬ У РАДІ ЄС
21	ПОЗИЦІЇ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ ЩОДО ГОЛОВУВАННЯ ФРН У РАДІ ЄС
29	ШАНСИ ДЛЯ УКРАЇНИ І СХІДНИХ СУСІДІВ ЄС

ВСТУП

1 липня 2020 року Німеччина перебрала на себе головування у Раді ЄС на наступні пів року. У Берліні, на площі перед Бранденбурзькими воротами Міністр закордонних справ Хорватії Гордан Ґрлич Радман символічно передав очільнику зовнішньополітичного відомства ФРН Хайко Маасу естафету головування.

Хорватське головування припало на складний час, і Хайко Маас подякував хорватському колезі за усі зусилля, докладені з метою подолання епідемії коронавірусу у Європі. Серед важливих досягнень, зокрема, стало проведення саміту Європейського союзу та країн Західних Балкан 6 травня 2020 р. у режимі відео-конференції, в якій взяли представники Албанії, Північної Македонії, Сербії, Чорногорії, Боснії і Герцеговини та Косова. Проведення цього саміту, не зважаючи на соціально-економічну кризу всередині самого ЄС, стало важливим політичним сигналом до країн-партнерів. Відкриття переговорів з Албанією та Північною Македонією про вступ до ЄС є заслугою та політичною спадщиною головування Хорватії в Раді ЄС. Німеччина планує просувати цей процес і у другій половині 2020 року, а також провести першу конференцію з питань вступу.

Очікування від німецького головування в одному з головних інституційних органів ЄС є дуже високими. А. Меркель у своєму письмовому зверненні до лідерів політичних груп Європейського

парламенту у травні 2020 р. визнала, що із появою коронавірусу на теренах Європи очікування від головування знову зросли, це визнавали і представники усіх політичних сил Німеччини.

Головуюча країна відповідає за роботу Ради ЄС над європейським законодавством, забезпечує сталість політичного порядку денного, упорядкованість законодавчого процесу та співпрацю між державами-членами. Задля цього головууюча країна має бути чесним та нейтральним гравцем. Саме таку поведінку очікують від Німеччини держави-члени ЄС. Коментуючи підготовку ФРН до головування, Міхаель Рот, державний міністр з питань Європи в МЗС Німеччини, також підкреслив важливість командної роботи: *«Без підтримки інших (авт. держав-членів) нічого не вийде».*

Під час епідемії коронавірусу проводилися лише 10% від звичайної кількості зустрічей. Під час німецького головування ця цифра може збільшитись до 30%.

Ще на початку 2020 року планувалось, що основними темами свого головування Німеччина зробить зміну клімату, перемовини щодо Брекзиту, майбутнього Європи та бюджету Європи – багаторічної фінансової рамки на 2021–2027 роки. Але епідемія коронавірусу внесла свої корективи у плани однієї з найсильніших країн Європи. В результаті на перший план виходить подолання Covid-19 та його наслідків для економіки ЄС, соціальна згуртованість та ідеї об'єднаної Європи.

Німеччина перебирає на себе головування у Раді ЄС у надважливий момент в історії Європи, посеред найгострішої кризи. Цю кризу через проблеми, що вона спричинила, називають складнішою за фінансову кризу 2008-2009 років. Саме в цей час Німеччина буде координувати діяльність держав-членів ЄС. У цей момент Європі потрібен «новий

старт», нові ідеї та ефективна медіація перемовин між державами-членами ЄС.

Особливу роль у цьому процесі відіграватиме особисто Федеральний канцлер Ангела Меркель. Вона є одним із найдосвідченіших політиків та найдовше серед усіх політичних лідерів ЄС перебуває на посаді. Віри в її можливості упорядкувати розрізнені голоси Європи надає і значний досвід виходу з кризи 2008 року, коли ФРН також головувала у Раді ЄС, а Меркель вже була канцлером.

«У 2008 році європейська інтеграція була у розрусі», згадує Гюнтер Кріхбаум, депутат Бундестагу Німеччини від ХДС, голова Комітету з питань Європи, про відмову громадян Франції та Нідерландів проголосувати за конституцію Європи. Незважаючи на те, що договір має назву Лісабонського та був фіналізований за португальського головування, особисто Ангела Меркель зробила усе можливе, щоб трансформувати ідею конституції у новий договір. Г. Кріхбаум вважає, що А. Меркель може впоратись із тиском, під яким вона перебуватиме. Її сильною стороною є проведення прямих політичних перемовин – настільки, наскільки це є можливо цього року через значні обмеження накладені карантинном.

Під час епідемії коронавірусу проводилися лише 10% від звичайної кількості зустрічей. Під час німецького головування ця цифра може збільшитись до 30%. Обмеження були пов'язані перш за все із відсутністю польотів та необхідністю соціального дистанціювання та дотримання карантину відповідно до вимог урядів держав-членів ЄС. Наразі очікується, що перша зустріч офлайн відбудеться вже у липні 2020 року на початку головування Німеччини. Такі обмеження можливості особистих зустрічей може призвести до гіршої координації зусиль та дій Ради ЄС. Відео-конференції не можуть повноцінно замінити особисті зустрічі, оскільки велика частина переговорного процесу проходить за межами офіційних зал та виступів. Міхаель Клаус, Постійний представник ФРН при ЄС в одному зі своїх виступів зазначив, що він не очікує фундаментальних змін у роботі Ради ЄС навіть від 1 липня. На його думку, більш менш повноцінне відновлення роботи Ради ЄС відбудеться не раніше ніж 1

вересня 2020 року. Посол Клаус також підкреслив, що відео-конференції є менш ефективними та не є достатньо конфіденційними. Саме через це, а також відсутність синхронного перекладу, можливості координації зусиль та просування ініціатив чи законодавства будуть меншими за очікувані. Окрім того, перемовини у форматі «Трилогу» між Радою ЄС, Європейською комісією та Європейським парламентом також ускладнені через соціальне дистанціювання.

Німецьке головування в Раді ЄС матиме на меті підкреслити важливість соціальної єдності та згуртованості, як на європейському, так і на національному, регіональному та місцевому рівнях. Задля цього потрібен діалог та залучення усіх громадян до цього процесу. Крім того, Німеччина у рамках свого головування буде працювати над ідеєю Європейської комісії про проведення Конференції щодо майбутнього Європи, яка має стати майданчиком для широкого діалогу щодо довгострокових цілей ЄС. Структура та мандат цієї конференції поки що не визначені, але Рада ЄС, ЄК та ЄП будуть спільно працювати над конфігурацією цього проекту впродовж головування ФРН у Раді ЄС. Як показали нескоординовані дії держав-членів ЄС під час початку епідемії коронавірусу такий діалог потрібен.

Основними темами обговорення мали би бути протидія зміні клімату, забезпечення соціальної рівності та справедливості, цифрова трансформація та економіка, що працює для людей, просування європейських цінностей, посилення єдності позиції ЄС щодо міжнародних питань. Також, відповідно до політичних пріоритетів ЄК та Стратегічної програми Європейської ради до порядку денного мали увійти питання транснаціональних списків на вибори до Європарламенту та системи «провідного кандидата» («Spitzenkandidaten»). Пандемія коронавірусу дещо змінить пріоритети конференції - питання охорони здоров'я та солідарності Європи у відповідь на кризи вийдуть на перший план.

ПРІОРИТЕТИ ГОЛОВУВАННЯ ФРН У РАДІ ЄС

Офіційний текст програми головування ФРН у Раді ЄС з'явився 1 липня 2020 року, але вже до цього в медіа можна було побачити повідомлення про очікування щодо пріоритетів головування.

Як і передбачалося, це головування стане «корона-головуванням», тобто подолання наслідків пандемії Covid-19 в Європі та поза її межами займає найвищу позицію серед пріоритетів ФРН. Окрім того, велика увага буде приділена економічному відновленню, розбудові більш сильної та інноваційної Європи, зміцненню європейських цінностей та соціальної справедливості, а також посиленню голосу Європи у світі. Практична робота буде також спрямована на закінчення перемовин щодо багаторічної фінансової рамки на 2021-2027 роки. Бюджет ЄС, на думку головуючої в Раді ЄС ФРН, має з одного боку бути спрямований на подолання наслідків кризи, а з іншого, бути орієнтованим на довгострокові цілі ЄС.

Під час свого головування Німеччина хоче перейняти на себе **роль будівника мостів, медіатора, натхненника Європи**. Мета є дуже амбітною: допомогти ЄС стати сильнішим та більш об'єднаним. Німецькі політики у своїх виступах щодо головування підкреслюють та нагадують, що ЄС не є лише спільним ринком, перш за все, це – союз

заснований на основі цінностей. Теперішній час є політично не простим, оскільки тиск відчувається зі сторони націоналістів та популістів в та за межами Європи.

Питання об'єднаності та солідарності актуалізувалося через «достатньо повільний старт» боротьби з пандемією, як охарактеризував Міхаель Рот, державний міністр з питань Європи у МЗС Німеччини, ситуацію в ЄС. Наразі ж, на його думку, ситуація покращилася: держави-члени ЄС демонструють більш солідарну поведінку щодо медичного обладнання, розподілу місць для госпіталізації хворих, повернення співвітчизників з-за кордону додому та тестування на коронавірус. За свою мету ФРН ставить кращу координацію спільних відповідей на пандемію Covid-19. Це стосується як внутрішнього ринку, так і прикордонного контролю та обмежень пересування. Офіційний Берлін розуміє, що жодна держава-член ЄС не впорається із пандемією самостійно. 18 червня 2020 року Федеральний канцлер представила в Бундестазі плани щодо головування ФРН у Раді ЄС. У своєму виступі вона підкреслила, що пандемія коронавірусу призвела до того, що Європі потрібна солідарна відповідь на виклики, які стоять перед нею. Потрібною є як сильна Європа, так і сильна Німеччина. «Європа потребує Німеччини так само, як і Німеччина Європи» - зазначила А. Меркель.

Питання об'єднаності та солідарності актуалізувалося через «достатньо повільний старт» боротьби з пандемією

Окрім потреби у солідарній відповіді на кризу Канцлер зазначила два додаткові фактори, які роблять завдання економічного відновлення Європи ще складнішими. Це – **зміна клімату та цифровізація**, які фундаментально змінюють спосіб життя та взаємодії людей. Тому, вихід з кризи, як представила Канцлер, має посилювати та

враховувати заходи для боротьби із зміною клімату та забезпечувати роботу креативних, конкурентних підприємств, а також зберігати робочі місця.

Представлення пріоритетів своєї європейської політики Канцлер розпочала з допомоги економіці Німеччини, а саме комплексного плану «Захисний щит Німеччини», метою якого є захист здоров'я громадян ФРН, підтримка підприємств та збереження робочих місць, забезпечення соціальної згуртованості. Але на думку Канцлера дії на національному рівні можуть бути найбільш успішними, коли вони поєднані із відповідними європейськими заходами. На загальноєвропейському рівні ФРН планує впроваджувати стратегію сталого та інклюзивного зростання. Ця стратегія буде брати до уваги «Європейську зелену угоду», а цифрова трансформація відіграватиме в ній центральну роль.

Задля швидкого **економічного відновлення ФРН** потрібно зробити все можливе для посилення спільного ринку. З цією метою впродовж свого головування ФРН буде активно працювати над погодженням багаторічної фінансової рамки, частиною якої стане довгостроковий план відновлення ЄС.

У травні 2020 року Європейська комісія представила план відновлення Європи, фінансування якого складає 750 мільярдів євро. Планується, що 500 мільярдів мають бути надані економікам, які найбільше постраждали від епідемії Covid-19 у формі грантів, а 250 мільярдів євро мають стати доступними у формі позик. В основі цієї пропозиції лежить німецько-французький план економічного відновлення країн Євросоюзу, ідейним натхненником якого вважається Олаф Шольц, міністр фінансів ФРН, член СДПН. Однак, не усі держави-члени ЄС згодні із такою пропозицією. Нідерланди, Австрія, Швеція та Данія виступають проти надання грантової допомоги найбільш постраждалим державам. Вони сформували т.зв. «Економну четвірку», яка виступає проти нових боргів ЄС та незворотних фінансових виплат.

Проблеми із погодженням бюджету ЄС на 2021-2027 роки виникли ще у лютому 2020 року, до епідемії коронавірусу, коли бюджетний саміт ЄС

завершився без угоди у наслідок протистояння між «економною четвіркою» та іншими країнами. Ця четвірка наполягала на тому, що бюджет ЄС не має складати більше ніж 1% ВВП ЄС. Зараз держави-члени змушені повернутися до обговорення своїх бюджетних планів, а ФРН має перед собою складне завдання урахування та координації інтересів усіх держав-членів ЄС.

Намагаючись скоординувати розрізнені інтереси, А. Меркель також підкреслювала, що мають бути чітко визначені показники, на основі яких будуть здійснюватися виплати. На її думку, потрібно взяти до уваги, перш за все, збитки, завдані економікам держав-членів саме епідемією коронавірусу. Окрім того, одним з питань, яке активно обговорювалося на відео-конференції 19 червня 2020 року, була прив'язка виплат та кредитів до деяких умов, таких як проведення реформ чи прийняття певного законодавства.

Під час свого головування у Раді ЄС ФРН буде намагатися якомога швидше владнати це питання, аби кошти вчасно потрапили до європейських економік. 17-18 липня 2020 року планується проведення спеціальної зустрічі Ради ЄС наживо, на якій будуть вестись перемовини щодо бюджету та плану розвитку Європи для подолання кризи, спричиненої Covid-19. За найоптимістичнішим сценарієм держави-члени зможуть домовитись про бюджет до початку літніх канікул, щоб мати можливість обговорити його з Європейським Парламентом та дати можливість національним парламентам ратифікувати рішення про власні ресурси у загальному бюджеті ЄС до кінця року.

Федеральний канцлер ФРН всіляко підтримує ідею **кредитування ЄС для підтримки регіонів**, уражених кризою. Для німецького головування саме це є проявом солідарності та сприятиме стабільному відновленню. За допомогою цих заходів ЄС зможе забезпечити зближення держав-членів, підтримає їх конкурентоздатність. Усіма цими заходами ФРН намагається не допустити ситуації послаблення спільного європейського ринку, який разом із спільними цінностями є основою ЄС.

Структурні Фонди ЄС стануть важливим елементом для пом'якшення економічних та соціальних наслідків пандемії COVID-19 та

стимулювання економічного відновлення. ФРН планує до кінця свого головування у Раді ЄС зробити все можливе для прийняття відповідного законодавства.

Водночас, Берлін також планує приділити увагу і **проблемі верховенства права** серед держав-членів. Це питання буде також пов'язано із виділенням коштів з майбутнього бюджету ЄС. Зазначається, що під час свого головування ФРН буде працювати над посиленням спільного, кооперативного та конструктивного підходу до верховенства права. На основі Першого щорічного звіту Єврокомісії з питань верховенства права ФРН планує організувати політичний діалог у Раді ЄС за участі усіх держав-членів.

*Питання об'єднаності та солідарності
актуалізувалося через «достатньо повільний старт»
боротьби з пандемією*

Метою такого діалогу буде вивчення ситуації та ризиків у кожній країні на ранньому етапі задля можливості запропонувати допомогу у вирішенні суміжних проблем. Якщо у державі-члені ЄС є проблеми із верховенством права, ФРН підтримує ідею застосування правових механізмів, передбачених законодавством ЄС. Це стосується як дій згідно ст. 7 Договору про Європейський союз, так і судових справ у Європейському суду справедливості.

Іншим політично важливим пріоритетом головування ФРН у Раді ЄС стане **амбітна кліматична та екологічна політика** із фокусом на сталому сільському господарстві та Планові дій ООН із сталого розвитку. Важливим елементом цієї політики стане активна та амбітна роль ЄС та держав-членів на міжнародній арені та в сфері кліматичної дипломатії та сталого розвитку. Цей пріоритет нерозривно пов'язаний із попереднім – прийняттям бюджету та плану відновлення після епідемії коронавірусу. ФРН хоче подолати соціальні та економічні наслідки кризи та зробити ЄС більш сталим та

інклюзивним, сприяти переходу до сталої економіки у державах-членах.

Впродовж свого головування Німеччина буде продовжувати працювати над проектом Європейського закону про клімат, згідно з яким ЄС ставить перед собою ціль стати вуглецево (кліматично) нейтральним до 2050 року. Основні положення сформульовані в «Європейській зеленій угоді» (European Green Deal). Цей проект закону передбачає досягнення чистих нульових викидів парникових газів (net zero greenhouse gas emissions) до 2050 року. Відповідно до цього законопроекту, інститути ЄС та держави-члени будуть зобов'язані вжити необхідних заходів як на рівні ЄС, так і на національному рівні для досягнення мети. Берлін також планує скоординувати дії щодо національно визначених внесків до 2030 року, беручи до уваги економічні показники та глобальну конкуренцію.

По відношенню до досягнення цілей ЄС у сфері **відновлюваної енергетики** та безпеки постачання енергоресурсів, ФРН планує зробити акцент на швидкому розвитку офшорної вітрової енергетики, а також працювати над європейськими рамковими умовами для спільних проектів у сфері відновлюваної енергетики. Європа також дуже зацікавлена у безпеці та сталості постачання вуглецево-нейтральних, а найкраще безвуглецевих, газів, таких як водень. Вироблення водню з відновлюваних ресурсів буде сприяти декарбонізації європейської економіки. Під час свого головування у Раді ЄС ФРН планує оновити План дій ЄС з енергетичної дипломатії для того, щоб привернути увагу нових партнерів до проектів з імпорту «зеленої» енергії.

Спільна сільськогосподарська політика також буде у центрі уваги Ради ЄС на найближчі пів року. Стратегія «Від ферми до виделки», презентована ЄК у травні 2020 року, базується саме на спільних підходах до сільського господарства. Стратегія, що є частиною «Європейської зеленої угоди» фіксує мету перевести під органічне виробництво до 25% сільськогосподарських угідь до 2030 року. Наразі, ця цифра становить близько 8%. ФРН буде працювати над висновками щодо запропонованої ЄК Стратегії, а також вестиме

перемовини щодо розподілу часток на промисловий вилов риби у 2021 році.

Наступним важливим питанням для головування ФРН стане **міграція та надання притулку**. ЄС має налагодити співпрацю у цій сфері, якщо держави-члени зможуть погодити довго-термінові стратегії. Сумнівів у необхідності реформування підходів до біженців та шукачів притулку у ЄС не має. У суспільстві широко обговорюється необхідність створення єдиного органу, що відповідав би за ці питання. Однак, як показав минулий досвід таких країн, як Польща, Угорщина та Чехія, ЄС не завжди вдавалося досягнути згоди щодо солідарного розподілу біженців. Саме тому, сферу міграції та надання притулку вважають однією з найпроблематичніших.

Цілком можливо, що за головування ФРН у раді ЄС не вдасться досягнути ніяких суттєвих змін у цьому питанні. ФРН у своїх підходах до проблем міграції спирається на європейські цінності, верховенство права та гуманітарні стандарти. Посилаючись на пропозицію ЄК, ФРН буде просувати реформу Спільної європейської системи щодо міграції та надання притулку. Вона оновить правила щодо розподілу відповідальності та солідарності. Така система дозволить уникнути надмірного навантаження на окремі країни та забезпечуватиме чесний розподіл шукачів захисту та притулку відповідно до справедливого розподільчого режиму. Ця система має також протидіяти вторинній міграції. Окрім того, планується вже на зовнішньому кордоні ЄС швидко категоризувати та оцінювати необхідним чином усі заявки на отримання притулку. Мета цих змін – не надавати шукачам притулку хибної надії на можливість в'їхати до ЄС, коли ще на ранньому етапі зрозуміло, що потреби у захисті немає. ФРН буде також працювати над механізмом добровільної репатріації. Берлін під час свого головування хоче суттєво просунути вперед у переговорах щодо Директиви ЄС з питань повернення. Криза, спричинена пандемією Covid-19, суттєво зачепила також біженців і мігрантів, як особливо вразливі соціальні групи. Через це планується посилити партнерську співпрацю із країнами походження біженців та мігрантів, країнами, що приймають таких людей та країнами-транзитерами. ФРН має за мету знайти спільні підходи до вирішення причин переміщення людей та стабілізувати регіони

ЗОВНІШНІ ПРІОРИТЕТИ ФРН У РАДІ ЄС

Як зазначено у програмі головування ФРН у Раді ЄС, Європейська зовнішня та безпекова політика буде успішною лише у разі, якщо усі держави-члени будуть визнавати свою спільну відповідальність за сильну Європу у світі.

Занадто часто, на думку німецької сторони, держави-члени блокують консенсус і це послаблює Союз. Пошук балансу інтересів та збільшення ефективності та результативності спільної зовнішньої та безпекової політики, підтримка Високого представника ЄС з питань зовнішньої політики та питань безпеки є головним завданням ФРН під час головування.

Одним із головних акцентів ФРН у зовнішній політиці стане необхідність посилити єдиний голос ЄС по відношенню до таких глобальних гравців як США, Китай чи Росія. На думку головуючої у Раді ЄС держави, Європі потрібна солідарність, як щодо внутрішніх питань, так і на міжнародній арені. Офіційний Берлін переконаний, що лише разом європейці можуть реагувати на міжнародні виклики, захищати свої інтереси та цінності.

Пріоритетом ФРН під час головування у Раді ЄС також стане

подальший розвиток **Спільної безпекової та оборонної політики**, посилення стійкості та можливості діяти у цивільних та військових справах. З цією метою Берлін буде працювати над спільним баченням усіх оборонних ініціатив ЄС, повною імплементацією Civil Compact Спільної безпекової та оборонної політики. Німеччина планує започаткувати Європейський центр передового досвіду із управління цивільними кризами в Берліні, який буде розробляти стандарти та рекомендації для цивільних операцій.

*Питання об'єднаності та солідарності
актуалізувалося через «достатньо повільний старт»
боротьби з пандемією*

Разом із Європейською службою зовнішніх зв'язків планується працювати над т.зв. «Стратегічним компасом». Цей аналітичний документ буде використовуватися для конкретизації стратегічних цілей ЄС у сфері безпеки та оборони та зробить діяльність ЄС більш швидкою, ефективною та планованою. Таке планування буде стосуватися і щодо криз, пов'язаних із пандеміями в Європі.

З огляду на розрізнені підходи впродовж **подолання епідемії Covid-19** ФРН у Раді ЄС планує просувати ідею спільного залучення європейських інституцій до реагування на кризові ситуації, посилювати багатосторонні інституції та продуктивну співпрацю з міжнародними партнерами, основними гравцями та постачальниками необхідних ресурсів.

Планується переглянути ефективність системи реагування на зовнішні кризи та інструменти з управління кризами, що є в інструментарії європейських інституцій та держав-членів, та посилити їх. Здатність ЄС результативно реагувати на кризу та

посилення системи запобігання кризам є показником того, чи є ЄС надійним та сильним актором на міжнародній арені.

ФРН визначає США як свого найближчого зовнішньополітичного та безпекового партнера за межами ЄС та планує вести широкий політичний діалог та мати позитивний трансатлантичний торговий порядок денний.

Щодо **Великої Британії**, то ЄС планує вести перемовини щодо Брекзиту відповідно до погодженої політичної декларації. Майбутнє партнерство має брати до уваги права та обов'язки сторін та чесні умови для конкуренції. Основною метою залишається реалізація Угоди про вихід Британії з ЄС.

ЄС не облишить увагою і такого важливого гравця, як **Китай**. На порядку денному стоятимуть такі теми як захист клімату, біорозмаїття, охорона здоров'я, співпраця в Африці та спільні рішення щодо пандемії COVID-19.

У своєму зверненні у Бундестазі 18 червня 2020 р. А. Меркель зазначила, що **Африка** буде однією з головних зовнішньополітичних тем німецького головування у Раді ЄС, оскільки країни Африки найбільше постраждали від соціальних та економічних наслідків епідемії коронавірусу. На саміті Європейський Союз - Африканський Союз ФРН хоче прийняти Європейсько-африканський порядок денний та активізувати політичне співробітництво з Африкою через конкретні спільні ініціативи. Центральними темами співпраці стануть мир і безпека, належне управління, економічне співробітництво для сталого розвитку та зайнятість, зміна клімату та енергетичний перехід, біорозмаїття, питання охорони здоров'я та міграції.

Окремо ФРН у своїй програмі головування виділяє **питання управління конфліктами** та підтримку миру. На думку офіційного Берліну, потрібно посилити залучення ЄС до вирішення міжнародних конфліктів, наприклад, у Лівії, Сирії, Сахелі та на сході України. Згадується також ядерна програма Ірану, конфлікт на Близькому сході, в Афганістані.

Німеччина у своїй ролі головуючої країни в Раді ЄС підтримує

Високого представника з зовнішньої політики та питань безпеки, який безпосередньо займається політичним **діалогом ЄС-Росія** на основі п'яти принципів ЄС та звіту про їх реалізацію. Ці принципи були прийняті у березні 2016 року і включають повну реалізацію Мінських домовленостей, як ключового елементу у перемовинах; укріплення відносин зі східними партнерами та сусідами; забезпечення стійкості ЄС, зокрема, у сфері енергетичної безпеки; співпрацю з Росією з низки міжнародних питань, зокрема, Ірану, Сирії, Близького сходу; підтримка громадянського суспільства РФ та зв'язків між людьми у Росії та ЄС.

У сфері торгівлі ФРН буде просувати модернізаційну програму для СОТ та хоче розпочати роботу над амбітними двосторонніми, регіональними та багатосторонніми угодами, наприклад у сфері цифрової торгівлі. Вільна торгівля та захист інвестицій є ключовими факторами для диверсифікації та забезпечення каналів поставок та зростання економіки. ФРН буде продовжувати торгові перемовини з інтеграційним об'єднанням країн Меркосур, Мексикою, Новою Зеландією та Австралією, Чилі, Індонезією та Тунісом.

Окрім усіх вище зазначених тем, ФРН під час свого головування в ЄС планує приділити увагу демократизації інтернету та посиленню можливостей суспільства протистояти неправдивій або оманливій інформації в інтернеті; боротьбі із злочинами на ґрунті ненависті, антисемітизмом та расизмом; підтримці різноманіття в медіа; покращенню взаємодії між поліціями держав-членів ЄС, особливо для боротьби із транскордонними злочинами; посиленню обміну інформацією із метою протидії ісламському та праворадикальному тероризмові; кращій співпраці держав-членів у сфері безпеки інформації та мереж (особливо у контексті захисту критичної інфраструктури).

Що ж стане індикаторами успіху Європи під час головування ФРН у Раді ЄС? Серед головних факторів можна назвати саме збереження ЄС, єврозони, вихід із кризи, знаходження консенсусу щодо багаторічної фінансової рамки та завершення перемовин щодо Брекзиту.

ПРОГРАМА ТРІО ГОЛОВУВАНЬ У РАДІ ЄС

Окрім програми головування безпосередньо ФРН на друге півріччя 2020 року, Німеччина, Португалія та Словенія розробили спільну програму головування у Раді ЄС на наступні 18 місяців задля забезпечення сталості та континуальності роботи Ради. Високий представник ЄС з питань зовнішньої політики також брав участь у розробці цієї програми.

Серед головних пріоритетів 18-місячної роботи можна виділити такі:

- підтримка співпраці та єдиного підходу держав-членів ЄС щодо подолання наслідків кризи, спричиненої вірусом COVID19;
- використання багаторічної фінансової рамки ЄС 2021-2027 у якості інструменту для стабільного виходу та відновлення ЄС після кризи, підтримка справедливої та соціальної Європи, і одночасно просування європейських інтересів та цінностей у всьому світі;
- забезпечення прозорого та загальноєвропейського цифрового переходу за умови дотримання прав людини та захисту громадян від шкідливої діяльності в Інтернеті та від неправдивої інформації;
- розробка комплексних, тривалих та стійких до кризових явищ рішень у сфері міграції, подальше сприяння технологічному та промислому суверенітету Європи, стійкому та

конкурентоспроможному спільному ринку;

- посилення промислової конкурентоспроможності в Європі та забезпечення стабільного інвестиційного середовища для малих та середніх підприємств;
- Інвестиції в інноваційні, стійкі та інтелектуальні економічні зміни, що охоплюють усі регіони та посилюють їх конкурентоспроможність.

Питання об'єднаності та солідарності актуалізувалося через «достатньо повільний старт» боротьби з пандемією

Створення нейтральної по відношенню до клімату та «зеленої» Європи, та досягнення 17 цілей сталого розвитку та цілей «Європейської зеленої угоди»;

Захист та підтримка європейських цінностей на міжнародній арені разом із Виском представником ЄС з питань зовнішньої політики та політики безпеки, а саме: продовження процесу розширення ЄС на Західних Балканах, здійснення амбітної політики сусідства на схід та південь від Європи, зміцнення співпраці з Африкою, розвиток міжнародних відносин та подальша експертна робота над

ПОЗИЦІЇ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ ЩОДО ГОЛОВУВАННЯ ФРН У РАДІ ЄС

Федеральний канцлер Ангела Меркель представляє політичну силу **Християнсько-демократичний союз (ХДС)**, яка разом із баварським **Християнсько-соціалістичним союзом (ХСС)** та у коаліції з Соціал-демократичною партією Німеччини сформувала уряд після парламентських виборів 2019 року.

Відповідно, позиція уряду ФРН відображає позицію усіх відповідальних за коаліцію партій. Хоча, в першу чергу, ця програма сприймається, як програма ХДС/ХСС, але вона відображає і позиції німецьких соціал-демократів.

СДПН розуміє необхідність солідарного підходу Європи у боротьбі з пандемією коронавірусу. Зокрема, Мартін Шульц, депутат від СДПН, виступаючи у Бундестазі 18 червня 2020 р. з приводу майбутнього головування, зазначив, що «Ми сидимо в одному човні». Стимулюючий пакет відновлення ЄС обсягом у 750 млрд. євро €, на думку соціал-демократів, пропозицією солідарної допомоги тим

країнам, які найбільше постраждали від кризи. М. Шульц назвав цей пакет «історичним кроком, тим, що батьки-засновники ЄС називали «солідарністю дій». Особливої важливості цьому рішенню для соціал-демократів надає той факт, що саме позиція Міністра фінансів Олафа Шольца, представника СДПН, зробила цю фінансову допомогу можливою.

Німецькі есдеки визнають, що велика кількість старих викликів нікуди не поділися: Європа не говорить єдиним голосом, в ЄС не поважають ідеї, на яких заснований сам ЄС, відбувається Брекзїт. Окремим важливим пунктом для соціал-демократів є соціально справедливі реформи. Тому, на думку цієї політичної сили, імплементація «Європейської зеленої угоди» та й усі заходи із протидії зміні клімату мають бути нерозривно пов'язані із солідарною та соціальною відповідальністю.

У питаннях зовнішньої політики, СДПН також підтримує сильну єдину Європу, особливо у її відносинах з такими глобальними гравцями як Китай. «Ми вступаємо у пост-американську епоху», зазначив М. Шульц у своєму виступі перед членами Бундестагу 18.06.2020 р. Тому, на його думку, роль Європи на міжнародній арені має бути посилена. Європа, на переконання есдеків, це - не просто союз держав, це ідея об'єднання держав, які мають спільну співпрацю у багатьох сферах на основі спільних цінностей – поваги, толерантності, свободи та солідарності. СДПН також виступає за зміцнення європейських можливостей у сфері зовнішньої політики. М. Рот, в своєму виступі для Institute of international and European affairs підтримував спільний підхід до країн-сусідів, до Східної Європи, Африки та Китаю. Водночас, європейський політик розуміє, що формування такого підходу - це довгий шлях, оскільки деякі держави-члени, на його думку, обережні щодо більшого залучення. Такі держави вважають, що двосторонні відносини важливіші, ніж комплексний підхід до питань сусідства.

Союз 90/Зелені в цілому підтримують ідеї, висловлені федеральним урядом щодо головування у Раді ЄС. Для них близькими є цінності солідарності, рівності, демократії та забезпечення добробуту усіх громадян. Також ця політична сила підтримує ідеї ЄК щодо Плану

відновлення Європи та більших видатків до бюджету ЄС. План розвитку Європи є важливим кроком на шляху до взаємної солідарності та дієвої фіскальної відповіді на кризу та її наслідки для держав-членів. Вони також підтримують розподіл коштів ЄС залежно від ситуації із верховенством права у кожній державі-члені ЄС. Голова фракції «зелених» Катрін Гьорінг-Екардт назвала ЄС в його нинішньому вигляді найкращою ідеєю в історії Європи. «Зелені» звертають уваги на два головних кризових явища: епідемію коронавірусу та зміну клімату. На думку цієї політичної сили, Німеччина має відігравати вирішальну роль у протидії зміні клімату. ФРН не має економити через зміни кліматі, а навпаки – Європа потребує інвестицій у життєздатні технології майбутнього. В цілому, на думку «Зелених», головування у 2020 році має бути присвячене змінам клімату, а не лише пандемії коронавірусу.

Позиція уряду ФРН відображає позицію усіх відповідальних за коаліцію партій. Хоча, в першу чергу, ця програма сприймається, як програма ХДС/ХСС, але вона відображає і позиції німецьких соціал-

З огляду на величезні виклики, які стоять перед ЄС, на думку «зелених», бюджет Євросоюзу має бути амбітним, солідарним та екологічним. Він має допомогти ЄС стати більш стійким до криз. «Зелені» виступають за втілення у життя Паризьких кліматичних цілей та «Європейської зеленої угоди». На їх думку, половина коштів Плану розвитку Європи та бюджету ЄС має витратитися на протидію змінам клімату, а викиди CO₂ мають бути зменшені на 65% до 2030 р. Звісно, «зелені» виступають проти атомної енергетики та використання викопного палива. Партія «Союз 90/Зелені» виступає за співпрацю у сферах охорони здоров'я, цифровізації та соціального захисту. Вони критикують закриття кордонів у відповідь на пандемію. Європа, на їх думку, потребує спільної відповіді на пандемію,

координації закупівель захисного спорядження та кількості госпітальних місць. Також, необхідно вкладати кошти в розробку вакцини. «Зелені» виступають за розробку загальноєвропейських концепцій відповіді на кризові випадки, щоб мати можливість ефективно реагувати на локальні розповсюдження інфекції без закриття кордонів.

Особливо «зелені» підкреслюють вразливість жінок під час кризи. Дуже багато жінок зайняті у сфері охорони здоров'я або обслуговування. Окрім того, на початок кризи вп'ятеро більше жінок, ніж чоловіків, втратили роботу, та більшість з них виконують вдома неоплачувану роботу із догляду за дітьми та близькими. На їх думку, План розвитку Європи спрямований перш за все на ті галузі, де переважно зайняті чоловіки. Тому, «зелені» закликають спрямувати половину коштів на ті галузі економіки, де працює більше жінок. Партія «Союз 90/Зелені» виступає за посилення міжнародного кризового менеджменту та ролі ЄС у ньому. Тому, на їх думку, ЄС має виділяти додаткові кошти на проекти розвитку, гуманітарну допомогу, охорону здоров'я та захист прав людей. Таким чином зелені підтримують мультилатералізм, і в цьому їх позиція схожа із превалюючими політичними тенденціями у ФРН.

Вільна Демократична Партія, що сповідує традиції лібералізму й виступає проти надмірної регулятивної ролі держави також розділяє позицію А. Меркель, що нинішня епоха є особливим викликом: люди стурбовані своїм соціально-економічним станом, багато робочих місць під загрозою через кризу, спричинену пандемією коронавірусу. Вільні демократи також усвідомлюють та розділяють думку, що це головування в Раді ЄС несе із собою велику відповідальність та великі можливості.

Водночас, вони закликають не обмежуватися тематикою подолання наслідків пандемії коронавірусу. ВВП наполягає, що потрібно також відновлювати економіку, забезпечити добробут громадян, підтримувати інновації, завершити формування цифрового союзу та досягнути єдності у питаннях регуляції міграції та надання притулку. Особливо критично вільні демократи ставляться до можливостей діючого уряду ФРН досягти спільних підходів в останньому питанні,

як показав досвід 2015 року.

Крістіан Лінднер, лідер партії, закликав у своїх виступах ставити перед Європою більш амбітні цілі: не лише повернутися до до-пандемічного рівня, а й подолати ті структурні дефіцити, які вже притаманні Європі. Ідеї солідарної відповіді Європи на кризи також є близькими вільним демократам, але вони вимагають більшої уваги до деталей. Так, на їх думку, кредитні та грантові виплати найбільш постраждалим державам ЄС не мають орієнтуватися на макроекономічні показники 2015-2019, не беручи до уваги статистику за 2020 рік. Це призведе до того, що допомога буде надаватися найменш конкурентноздатним економікам, у яких найбільшим є дефіцит реформ. У своїх політичних виступах вони закликали А. Меркель пересвідчитися, що допомога буде надаватися разом із зобов'язанням проводити конкретні реформи. Посткризова допомога не має закріпити вже існуючі структурні дефіцити в ЄС. Вільні демократи підтримують загальноєвропейський політичний діалог щодо дефіциту верховенства права та закликають створити такі механізми прийняття та санкціонування порушників, які б не могли бути заблоковані маленькою групою країн, особливо, якщо в цій групі будуть ті, щодо кого ці питання підіймаються.

Вільні демократи також виступають за посилення європейських компетенцій у сфері охорони здоров'я. Щоб мати змогу краще діяти разом у майбутніх кризах, на європейському рівні повинні бути створені відповідні структури. Тому вони закликають посилити механізм цивільного захисту ЄС, модернізувати Європейський центр з координації кризових ситуацій. Для цього держави-члени повинні збирати та повідомляти дані про ситуацію у країні відповідно до загальних стандартів, координувати власні заходи та звітувати перед Єврокомісією.

Партія також підтримує кліматичні цілі та імплементацію «Європейської зеленої угоди». Німецьке головування в Раді ЄС відіграє ключову роль в усуненні політичної невизначеності. ВДП виступає за те, щоб європейська екологічна та кліматична політика засновувалася на досягненнях технологічного прогресу, ринковій

економіці та відповідно до останніх наукових досліджень. Кліматична політика має не лише розвивати інноваційні, ресурсозберігаючі технології, але й сприяти економічному зростанню та зайнятості населення.

Зважаючи на скасування перемовин COP26, Німеччина повинна продовжувати просувати міжнародні переговори та домагатися стійких компромісів для досягнення більш амбітних цілей щодо захисту клімату. Вільні демократи підтримують зміну цілей ЄС щодо захисту клімату та пов'язане з цим збільшення амбіцій до зниження на 55 відсотків до 2030 року викидів порівняно з 1990.

Популістська партія **«Альтернатива для Німеччини» (AfD)**, яка перебуває в опозиції до діючого уряду ФРН, критично ставиться до запропонованої програми головування ФРН у Раді ЄС. Уряд, на думку цієї партії, має використати головування для посилення суверенітету держав та зменшення демократичного дефіциту ЄС. AfD застерігає ЄС від перетворення на «борговий союз» та розподілу запланованих 500 млрд євро «майже як подарунків», за твердженням Зігберта Дрьозе, члена Бундестагу.

«Ліві» вважають, що за відновлення після кризи заплатять звичайні люди. Натомість вони пропонують запровадження податків на власність для мільйонерів та мільярдерів

Найбільше невдоволення від їх політичних лідерів лунало на адресу збільшення видатків до бюджету ЄС у ситуації, коли Сполучене Королівство виходить з ЄС, що, на думку цієї політичної сили, мало б означати зменшення видатків. Вони так само критично ставляться до будь-яких проявів солідарності та залучення кредитних коштів для порятунку інших економік ЄС, що найбільше постраждали від

кризи. На думку AfD, Німеччина має, перш за все, витратити кошти на внутрішні проблеми, а не підтримувати інші країни. Саме тому під їх критику потрапила і кредити, що ЄК планує взяти у Європейського центрального банку.

«Європейська зелена угода» не влаштовує представників AfD через деіндустріалізацію економіки, що призведе, на їх думку, до скорочення робочих місць.

Виступаючи перед членами Бундестагу Аліс Вайдель, голова фракції **«Альтернативи для Німеччини»** критикувала усі фінансові ініціативи А. Меркель. На її думку, вони означатимуть ще більші податки для громадян ФРН, ще менші пенсії та збереження - німці не мають платити за своїх південних сусідів. Представники цієї політичної сили вважають, що інфраструктура та система соціального забезпечення ФРН перебувають у занепаді, і саме тому ФРН не може собі дозволити нові борги.

Партія «Ліві» також критично висловилася щодо планів головування ФРН у Раді ЄС. Аміра Мохамед Алі, керівник фракції «Лівих» у Бундестазі, зазначала у своєму програмному виступі, що Європа потребує допомоги, оскільки їй загрожує розвал. Європі не вистачає солідарності та єдності, але так було і до кризи. Політика жорсткої економії після попередньої кризи призвела до занепаду у країнах Південної Європи системи охорони здоров'я, соціальної допомоги та економіки в цілому. На думку «лівих», теперішня криза чітко показала помилки неоліберального європейського врядування. Вихід з кризи має брати до уваги, перш за все, соціальні аспекти, а з політикою жорсткої економії має бути покінчено.

«Ліві» вважають, що за відновлення після кризи заплатять звичайні люди. Натомість вони пропонують запровадження податків на власність для мільйонерів та мільярдерів, закриття європейських податкових оаз та розподіл коштів між державами у вигляді незворотної фінансової допомоги. Вони також приділяють увагу рівномірному розвитку усіх регіонів замість конкурентної боротьби за глобальне лідерство.

Партія «Ліві» виступає проти збільшення видатків на оборону та контролю кордонів. Замість цього, кошти мають бути виділені на солідарну та концептуально іншу структурну політику та політику зближення ЄС задля скорочення зростаючої економічної та соціальної прірви між державами-членами ЄС. У зовнішній політиці партія „Die Linke“ виступає за політику роззброєння, дружнє ставлення до інших держав, міжнародну співпрацю, солідарну політику щодо сусідів та розширення без конфронтації із Росією, нову програму порятунку на морі та можливість безпечного в'їзду в ЄС.

ШАНСИ ДЛЯ УКРАЇНИ І СХІДНИХ СУСІДІВ ЄС

Чого ж може очікувати Україна від німецького головування у Раді ЄС? Чи є місце проблемам України та країн Східного Партнерства у ЄС? Чи зможе ЄС знайти баланс між вирішенням великої кількості внутрішніх проблем та зовнішніми викликами?

Політичне керівництво України очікує багато позитивних зрушень для України під час головування Німеччини в ЄС. «Ця країна є нашим партнером у багатьох вимірах, зокрема, у Нормандському форматі. Це питання буде проходити і крізь головування Німеччини в ЄС, оскільки нам дуже важлива підтримка ЄС у процесі врегулювання на Донбасі», зазначив заступник голови Офісу Президента І. Жовква в одному зі своїх інтерв'ю.

Під час головування Німеччини відбудеться саміт Україна-ЄС (запланований на 1 жовтня 2020 року), де Україна очікує укладення угоди про спільний авіаційний простір з ЄС. Офіційний Київ також хотів би оновити деякі положення Угоди про Асоціацію та рухатись «в напрямку повної лібералізації по всіх чотирьох свободах». Зокрема, мова йде про початок перемовин щодо підписання Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислової продукції та модернізацію деяких додатків Угоди про асоціацію з ЄС. Саме на цих аспектах сфокусована підготовка України до саміту Україна-ЄС та до Ради

асоціації у грудні 2020 року.

Незважаючи на те, що для ЄС Угода про Асоціацію Україна-ЄС є величезним потенціалом для співпраці, наразі Брюссель зорієнтований на виконання Україною вже існуючих домовленостей та використання усіх можливостей програми Східного партнерства. Під час головування ФРН у Раді ЄС пріоритетами співпраці із країнами Східного партнерства залишаться розвиток економічного співробітництва, створення нових робочих місць та перспектив; вдосконалення системи державного управління, розвиток демократичних інституцій, захист прав людини, дотримання гендерної рівності та верховенства права; цифрова трансформація у країнах-партнерах; інноваційний економічний розвиток на основі «зеленої» трансформації; сталий регіональний розвиток, сприяння розвитку зрілого та справедливого громадянського суспільства.

Політична підтримка України зі сторони ФРН є ключовою. Німеччина є одним з найважливіших торгових і інвестиційних партнерів України і відіграє вагомую роль в європейській трансформації країни.

Заплановано, що прийняття багаторічної фінансової рамки 2021-2027 р. принесе гарні новини для усього регіону Східного партнерства. Брюссель передбачив для шести країн СхП понад 2,4 мільярда євро на протидію наслідкам пандемії. З них 1,45 мільярда євро - це кредити у рамках макрофінансової допомоги. Окрім того, у бюджеті ЄС передбачена більша на 8 %, ніж у 2018 р., сума для Інструменту з питань сусідства, розвитку та міжнародної співпраці (Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument), що є головним інструментом співпраці ЄС із партнерськими країнами (96,4 млрд євро).

Україна також зацікавлена у співпраці з ЄС у сфері екології та захисту

клімату. Зокрема, Україна має на меті започаткувати структурний діалог Україна-ЄС щодо імплементації «Європейської зеленої угоди», включно зі співпрацею щодо декарбонізації та захисту навколишнього середовища. Зелена угода знаходиться на одному із найвищих рівнів пріоритету для ЄС, оскільки навіть вихід із кризи, спричиненої пандемією, має бути кліматично нейтральним. ФРН буде координувати стратегічну співпрацю із збільшення кліматичних цілей по всьому світові відповідно до положень Паризької угоди. ФРН також у своїй діяльності буде уникати делокалізації енергоємних підприємств. Це дає надію на посилення співпраці із ЄС у цій сфері вже у 2020 році.

В цілому, політична підтримка України зі сторони ФРН є ключовою. Німеччина є одним з найважливіших торгових і інвестиційних партнерів України і відіграє вагомий роль в європейській трансформації країни.

На першій зустрічі наживо Міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби та його колеги із німецького зовнішньополітичного відомства Гайко Мааса Україна отримала підтвердження того, що ФРН продовжить свої зусилля із встановлення миру в Україні та впровадження економічних реформ. «Україна і конфлікт залишаються політично важливою темою, ми будемо далі слідкувати за цією темою», зазначив під час спільної прес-конференції 2 червня 2020 р. Гайко Маас. ФРН продовжуватиме приділяти уваги українському питанню як щодо Донбасу, так і щодо Криму, особливо у контексті захисту прав людини і звільнення утримуваних осіб, більшу частину з яких становлять кримські татари. У програмі головування ФРН у Раді ЄС також зазначається важливість інтенсифікації залучення ЄС до вирішення конфлікту на сході України. Водночас про анексію Криму у цьому документі мова не йде.

Україна, перш за все, зацікавлена у твердій позиції Берліну щодо збереження санкційного режиму та допомоги під час перемовин у Нормандському форматі. Окрім того, Україна очікує адаптації європейських санкцій до нових реалій та загроз українському суверенітету, ситуації із правами людини на окупованих територіях. Зокрема, мова йде про осіб та компанії, що залучені до побудови та підтримки функціонування залізничного мосту через Керченську

протоку. Окрім того, Україна би хотіла додати до існуючих санкційних списків осіб та інституції, що спричинили знищення культурної спадщини, нелегальні археологічні розкопки та нелегальну передачу об'єктів культурної спадщини на тимчасово окупованих територіях АР Крим та у м. Севастополь. У програмі головування ФРН у Раді ЄС зазначено, що ЄС буде працювати над розширенням можливостей ЄС накладати та реалізовувати санкції, що дає надію на розширення вище зазначених санкцій. Також той факт, що відносини ЄС з Росією будуть базуватися на основі п'яти принципів ЄС, прийнятих у 2016 році, дають надію, що політично Україна зможе користуватися такою ж підтримкою ЄС, як і раніше.

Підтримка ФРН як на двосторонньому рівні, так і в якості головної країни у Раді ЄС є ключовою для вирішення багатьох економічних та безпекових викликів України. Німеччина є найбільшим та найнадійнішим європейським політичним партнером для України. Водночас, кількість викликів, які стоять наразі перед Європою, не дозволяє говорити про фокусування ЄС та ФРН на проблемах сусідніх країн, реформах чи кризових явищах у їх економіках. ЄС під час головування ФРН продовжить надавати Україні політичну підтримку та буде розвивати економічну співпрацю у важливих для обох сторін сферах. Україна залишається лідером Східного партнерства. Про важливість цієї програми для ЄС свідчить проведення 18 червня 2020 року Саміту ЄС-Східне партнерство, не зважаючи на обмеженість онлайн-комунікації. Бюджетом ЄС також передбачено збільшення видатків на Інструмент з питань сусідства, розвитку та міжнародної співпраці, що є позитивним політичним сигналом, хоча у ЄС залишаються питання щодо втілення реформ в Україні та подолання корупції.

Україні варто очікувати, що позиція ЄС щодо війни на сході України та санкційний режим будуть збережені та/або розширені. Без сумніву, під час головування ФРН у Раді ЄС буде продовжена співпраця України з ЄС із таких важливих питань, як протидія гібридним загрозам та стратегічна комунікація, співпраця у сфері безпеки та оборони, інтеграція України до цифрового ринку, транскордонна співпраця, управління кордонами, наука, культура та освіта, юстиція,

свобода та безпека. Водночас, протягом другого півріччя 2020 року ці тематики вірогідно не будуть у фокусі зусиль ФРН як головної у Раді ЄС держави з огляду на різноманіття та складність існуючих внутрішніх проблем ЄС.